

NARODNA NOŠA.

RED neštetimi drugimi lepimi narodnimi žegami in navadami, ki jih je moderna doba izpodrinila in nadomestila z drugimi, manjvrednimi stvarmi, je tudi narodna noša. Poleg govornice edini znak, ki nas loči v vrsti drugih narodov. Danes je moda zabrisala ta pečat naše narodne posebnosti, le ob svečanih prilikah jih še vidimo tu pa tam.

Ne bom dokazovala, kakor je narodna noša Slovenk lepa, med vsemi nošami najprejstnejša in vendar ne kričeča. Ni je narekoval pariški krojač, ampak čist in nepokvarjen okus naših probabic. Ona je naša dragocena dedščina, na katero moramo biti ponosne; ona je zgodovina naše preteklosti, odsev naše duše. Kadar vidim pred seboj skupino deklet v narodnih nošah, se mi zdi, da stojim v duhu pod slovanskimi lipami, da se sprehajam po Gosposvetskem polju, kjer ustoličujejo vojvodo, da spremljam junake v boj za domovino, proti Turkom in drugim tlačiteljem našega rodu, zdi se mi, da vidim umirati četvorico tolminskih puntarjev na Travniku. Ne samo belina radosti je na naši narodni noši, tudi rdeča barva bridkosti jo diči, ona je spomin na naše bolestne dni, a nam daje poguma in vero v zmago. Zato jo ljubimo!

Dekleta, negujte narodno nošo! Mnogo govori zoper to, da bi jo mogle splošno vneljati, a ob svečanih prilikah bodi naš ponos. Lepa je, spomin na našo preteklost leži na nji, ljubezen nam vžiga v prsah.

Moramo pa paziti na to, da je narodna noša pravilna in enotna. Včasih je to težko,

pogostokrat v danih razmerah celo nemogoče. Potruditi pa se moramo, da storimo vse, kar je mogoče. Saj gre v prvi vrsti samo za pravilen kroj in barvo. Sitnosti so tudi radi enotnosti narodne noše. Saj narodna noša Slovenk že sama na sebi ni enotna. Le pogledimo razliko med Ziljanko in Gorenjko, med Tržačanko in recimo Belo Kranjico. Najboljše in najlepše bi bilo, da bi gojila dekleta narodno nošo svojega okraja, svoje dežele. Vsaka ima svoje potrebne lepote in vsaka odgovarja značaju na svoj poseben način.

Kar pa vidimo tu pa tam ob raznih prilikah, ne moremo odobravati. Pisano krilce in beli rokavci še niso narodna noša. Saj dekleta tega navadno niti ne vedo. Tega smo krive me, ki to vemo in bi morale ljudstvo o tem poučiti. Narodni noši več pozornosti! Saj pogosto niti ne vemo več, kakšna sta pravilen kroj in barva narodne noše. Zato bomo narodni noši posvetili še večjo pozornost in prinesli opise in slike ob prvi priliki.

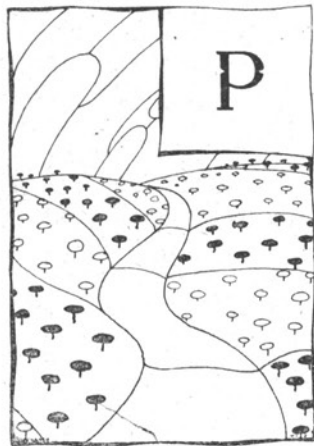
Spregovorili bomo tudi še o »narodni noši«, ki jo nosijo dekleta radi praktičnosti vsak dan, to je takozvani »dirndl«, nekoliko drugačnega so ga bili prekrstili v »dečvo«, a le na popirju. Ta noša je lahko priporočljiva in je tudi, a ni pristna slovenska narodna noša.

Če povzamemo za enkrat vse, kar sem povedala: gojimo narodno nošo, ki naj bo pristna in enotna, da ohranimo veren izraz naše preteklosti in vzbudimo toplo ljubezen do rodu čigar hčerke smo in ostanemo!

IVANKA S.

ZNAMENITE SLOVENKE:

PAVLINA PAJKOVA.

njen stric Matija Doljak (posestnik in župan v Solkanu) vzel k sebi.

avlina Pajkova se je rodila dne 9. maledga travna leta 1854. v Paviji (Italija), kjer je bil njen oče — Jože Doljak iz Solkana pri Gorici — svetnik pri sodniji. Mati naše Pavline pa je bila hči profesorja Milharčiča v Gorici. Ko je imela Pavlina šest let, je osirotela: izgubila je očeta in

Vzgoja Pavline Pajkove v prvih letih je bila italijanska; v hiši svojega strica — župana je prišla šele mlada Pavlina — poznejša slovenska pisateljica — v prvo dotiko s slovenskim narodom in slovensko govornico; tako se je Pavlina navzela slovenskega duha in mišljenja ter se kmalu priučila slovenske materine besede.

Na dom njenega strica Matija Doljaka so pogosto zahajali izobraženci, (stric je bil namreč gostoljuben); tako so ljudje blagodejno vplivali tudi na razvoj Pavline Pajkove. Ne dolgo potem je nastopala kot nadušena deklamovalka na odru goriške in solkanske »Čitalnice«.

Tako so pretekla leta naše mlade Pavline Doljakove, dokler se ni nekega dne spoznala s tedanjim urednikom leposlovnega in poučnega